

[Landbrugsministeren.]

mandsbrug stiller sig paa det Standpunkt, at de i Stedet for som tidligere at kunne laane $\frac{9}{10}$ af Bygningernes Opførelsessum af Statskassen fremtidigt kan laane $\frac{10}{10}$, og at vi stiller Forslag om, at de yderligere, hvis de ellers er kvalificerede, det vil sige, hvis de ellers er dygtige, interesserede, flittige, stræbsomme og sparsommelige, men ikke har den fornødne Kapital, kan faa et Etableringslaan.

Det har vi foreslaaet, og det er ikke første Gang. Det har vi gjort gentagne Gange, fordi vi netop anser det for at være rimeligt og klogt at føre en saadan økonomisk Politik, ikke for at sende gode Penge bagefter daarlige Penge, men for at være fri for at faa daarlige Penge ind fra de paagældende Ansøgere. Men nu er det jo saadan i Praksis gennem mange Aar, at Staten vel har udlaant de sikreste Penge til de paagældende Husmænd, men de har i mange Tilfælde haft for faa til Resten, og saa er de gaaet til private Pengeinstitutter, har købt paa Auktioner o. s. v. og er paa den Maade kommet ind i alt for dyre Pengeforhold og er derfor kommet ind i de Restancer, som der her er Tale om, det har i mange Tilfælde været en af Hovedgrundene dertil; og for at bøde paa dette og tillige for at undgaa Tab for Statskassen er det, at vi foreslaar den Ordning, der her er Tale om.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Ulrich har Ordet for en kort Bemærkning.

Ulrich: Det er en Bemærkning af det ærede Medlem Hr. Duborg, der kalder mig frem. Jeg takker det ærede Medlem for den Udtalelse, i hvilken han viste, at han er ganske enig med mig i Opfattelsen af dette Spørgsmaal. Det drejer sig om et Forhold mellem Debitorer og Kreditorer. Det ærede Medlem ønsker, at der skal kunne ske en Forhandling om dette Forhold mellem Debitor og Kreditor, og det er det, der hidtil har fundet Sted mellem Staten som Kreditor og Husmanden som Debitor, og det er det, vi fra vor Side ønsker fremtidigt skal finde Sted. Derfor vil vi haabe, at Venstre vil være medvirkende til at støtte os i vore Bestræbelser for ikke at faa en Lov, som paa Forhaand siger: Saadan og saadan skal dette Forhold ordnes, men som siger til Staten: Du maa forhandle dig til Rette med hver enkelt af de Statshusmænd, som skylder dig Penge, og søge at faa en Ordning, som

selvfølgelig bliver forskellig i de forskellige Tilfælde.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Korsgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Korsgaard: Det forekommer mig, at den Kur, som den højtærede Landbrugsminister vil anvende for at undgaa Risiko, er mærkelig. Det plejer jo dog at være saadan, at jo mindre en Førsteprioritet er i Forhold til de Værdier, der er Tale om, jo mindre er Risikoen; men den Lære, som den højtærede Landbrugsminister prædiker, er tværtimod den, at jo større Laanene er, jo mindre er Risikoen. Det synes jeg dog ligegodt er en overmaade besynderlig Lære. Det, der til en vis Grad har ligget bagved den Bevægelse, der her er Tale om, er dog ogsaa dette, at man først og fremmest har villet hjælpe de Ansøgere, som gennem deres tidligere Liv har vist, at de har økonomisk Sans, vist det derigennem, at de har opsparet Penge. Ved at fjerne dette Krav, og det maa jo i Virkeligheden siges at ligge bagved det Standpunkt, som den højtærede Landbrugsminister prædiker... (*Landbrugsministeren* [Bording]: Nej). Ja, naar de kan laane alt, hvad der skal til for at sætte Bedriften i Gang, saa at sige, er det klart, at den Tvang, der øves mod dem i Retning af at spare, før de kan komme ind, til en vis Grad bliver slappet. Jeg kan ikke se rettere end, at det er højst besynderlige økonomiske Betragtninger, der ligger bag den højtærede Landbrugsministers Opfattelse af dette Forhold.

Landbrugsministeren (Bording): Det ærede Medlem Hr. Korsgaard udtalte, at hvis det, jeg har foreslaaet, blev gennemført, saa kunde de paagældende Husmænd laane alt til saadanne Brugs Oprettelse. Ja, jeg var jo ikke klogere end, at jeg troede, at det ærede Medlem ogsaa havde gjort Forsøg paa at være Landmand, og hvis det ærede Medlem ikke allerede har lært det, vil han hurtigt lære, at det ikke er tilstrækkeligt til et almindeligt Landbrug, i alt Fald ikke til Husmandsbrug. At man har Jord og Bygninger. Det er ogsaa nødvendigt, at man har Besætning, Redskaber og Inventar o. s. v., og det er umuligt i et almindeligt Husmandsbrug at kunne anskaffe sig Besætning, Inventar og Redskaber for 2 000 Kr.; hvis man skal nøjes med det, bliver det et meget urentabelt Husmandsbrug.